

Kielitieteen päivät järjestettiin tänä vuonna ensi kertaa Suomen rajojen ulkopuolella, Tallinnassa. Kolmenkymmenen vuoden ajan päivien järjestämisvastuu on kiertänyt eri yliopistojen välillä Suomessa; nyt vastuunkantajien joukkoon liittyi Tallinnan pedagoginen yliopisto. Fennisteille päivät tarjosivat runsaasti virikkeitä, oivaltamisen iloa ja ideoita siitä, miten voisi tutkia rinnakkaisia ilmiöitä suomessa ja virossa. Päivillä oli useita suomalais-virolaisia työpajoja, joista varmasti poikii tutkimusyhteistyötä vastakin. Päivien yhteydessä oli myös seminaari, jossa pohdittiin jatkokoulutusyhteistyön mahdollisuuksia. Esitelmiä pidettiin suomeksi, viroksi ja englanniksi, ja niistä keskusteltiin kaikilla kolmella kielellä, joskus koodiakin vaihtaen. Kielitaidon suhteen virolaiset osoittivat kyllä olevansa suomalaisia kukonaskeleen edellä: heistä useimmille keskustelukieli oli oman valinnan tulos, ei puutteellisen kielitaidon luoma pakko. Ehkä suomalaistenkin taidot kohenevat, kun vuorovaikutus lahden yli vilkastuu entisestään yhteiseen unioniin kuulumisen myötä — enkä tässä tarkoita vain englannin taitoja, vaan myös koti- ja sukukielen hallintaa.

Euroopan unionissa on toukokuisen laajentumisen jälkeen 20 virallista kieltä, ja tässä joukossa sekä suomi että viro ovat pieniä kieliä. Unionin verkkosivujen tiedot todistavat, että suomen ja viron äidinkielisten puhujien määrät ovat vähäiset eivätkä muiden kielten puhujat juurikaan osaa kieliämme vieraina kielinä. Suomessa on viimeaikaisessa koulutuskeskustelussa puhuttu paljon pakosta erityisesti ruotsin kielen opetuksen yhteydessä, mutta voitaisiin perustellusti puhua myös edusta ja kilpailuvaltista, jonka koulujemme laaja kieliohjelma meille tuottaa. Kielitaidolle on varmasti kysyntää, mutta tarvitaan myös aktiivista toimintaa oman kielen hyväksi, jotta se voisi säilyttää asemansa unionin sisällä ja jotta sen käyttöä voitaisiin kehittää. Vähemmistökieliasema eurooppalaisessa yhteisössä voi avata uudenlaisen näkökulman myös omien vähemmistökielienne asemaan maissamme.

Eurooppa on monikielinen myös siinä mielessä, että monet meistä osaavat äidinkieltensä lisäksi yhtä tai useampaa vierasta kieltä. Kaksi- ja monikielisyys varmasti lisääntyvät entisestään yhdentymisen edetessä Euroopassa ja laajemmaltikin. Kaksikielisyys ja kielikontaktit ovat siis ajankohtainen tutkimusaihe, ja niille omistamme tämän Virittäjän numeron. Kirjoitukset ovat taannoin lähetetyn Monikielinen Suomi -teemanumeron kirjoittajakatsun tulosta. Tuolloin tarjottiin aineistoa niin runsaasti, että päätimme muodostaa kaksikielisyyttä ja kielikontakteja käsittelevistä artikkeleista oman teemanumeronsa.

Virittäjän toimitus uusiutuu: Sirkku Latomaa jättää suomi toisena ja vieraana kielenä -alan toimittajan tehtävät ja toimeen astuu Inkeri Lehtimaja, jonka yhteystiedot ovat lehden sisäkannessa. Sirkku on uurastanut hyväksemme monella tapaa; hänen toimittajan työnsä tuloksia voitte lukea tämänkin lehden kirjallisuusosastosta. Suuret kiitokset Sirkulle! ■

MARJA-LIISA HELASVUO